

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Mateřská škola a školní jídelna Brno, Nádvoří 3

Nádvoří 3/704, 603 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 106 578

Termín konání orientační inspekce: 5. a 6. června 2001

Čj.	122 358/01 - 11087
Signatura	ol2au116

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Původně čtyřtřídní mateřská škola provozuje v současné době tři třídy. V každé z nich jsou umístěny děti ve věku od tří do sedmi let. Budova se nachází v širším okruhu centrální části města, je však umístěna v klidném prostředí, mezi bloky domů. Má k dispozici velkou zahradu se vzrostlými stromy, jejíž součástí je funkční sauna a dětské brouzdaliště. MŠ je příspěvkovou organizací a zřídilo ji město Brno - městská část Brno - střed. Sdružuje školní jídelnu, která vyvažuje pro dalších sedm mateřských škol.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Plánování vzdělávací činnosti vychází převážně z „Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy,“ z roku 1983. Uskutečňuje se formou měsíčních plánů, v nichž jsou dány cíle, často i obsah činností podle jednotlivých výchovných složek. Doplněny jsou o náměty z některých nových publikací. Úkoly měsíčních plánů jsou stanoveny do značné míry formálně a nahodile. Ve vztahu k individuálním dětským schopnostem a předpokladům nejsou dostatečně diferencovány. V průběhu roku, kromě období vánoc a velikonoce netvoří poslušné, ani integrované celky. Jejich četnost v rámci měsíce je malá.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti byly pouze vyhovující.

Podmínky vzdělávací činnosti

V rámci vzdělávací činnosti byly sledovány podmínky personální, materiální a psychohygienické.

Škola je personálně velmi dobře zajištěna. Všechny pedagogické pracovnice splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ředitelka má navíc vysokoškolské vzdělání.

Budova byla postavena pro účely mateřské školy. Prostorově je však řešena atypicky. V přízemí je umístěna školní jídelna, prostorná hala a dětské šatny, které připomínají spíše šatny ze základních škol než z MŠ. Třídy jsou vždy dvě v prvním a druhém poschodí, u každé z nich je stálá ložnice dětí. Tyto prostory jsou v průběhu dne nevyužité. Jednu třídu v prvním poschodí využívá sousední ZŠ. V každém poschodí je navíc velká místnost, vybavená pomůckami k pohybovým aktivitám. Pokud nejsou podlahy zakryty kobercem je jejich povrch pro hry na zemi chladný. Třídy jsou zařízeny standardně, starším vyhovujícím nábytkem. Hračky, učební pomůcky a dětské knihy jsou rovněž staršího data. Školní zahrada je vybavená pěti pískovišti, která škola chrání před domácími zvířaty přehozy. Nadstandardní jsou pak sauna a dětské brouzdaliště, jichž škola využívá k obohacení činností dětí. Kovové průlezkové, umístěné v zahradě již nesplňují současné požadavky na pohybové vyžití dětí.

Stanovená organizace dne neumožňuje vyváženost činností. Převažují činnosti řízené a děti, které přicházejí do mateřské školy později nemají možnost dostatečně uplatnit svoji potřebu spontaneity, volné hry a pohybu. Jinak měly děti dostatek prostoru pro pobyt venku, byl dodržován predepsaný interval mezi jídly. Pitný režim byl sice zajištěn, ale ne plně realizován.

V celkovém hodnocení podmínek vzdělávací činnosti převážila průměrná hodnocení. Z toho personální podmínky byly velmi dobré, materiálně technické a psychohygienické průměrné.

Řízené činnosti a spontánní činnosti

V rámci řízených i spontánních činností byly hodnoceny tyto jevy: organizace, metody a formy, hodnocení a motivace, interakce a komunikace vzdělávacích činností.

Spontánní činnosti probíhaly ve vymezeném čase a vzhledem k pozdějším příchodům dětí do MŠ relativně krátkou dobu. Učitelky v nich sledovaly cíle poznatkového charakteru, případně je zaměřovaly s úkoly řízených aktivit. Měly snahu děti spíše usměrňovat než rozvíjet. Možnost volby hraček, pomůcek a kamarádů však ponechávaly na dětech. Mladší děti učitelky vyhledávaly a čekaly na jejich nabídky. Pokud měly děti při hrách k dispozici "středové" místnosti, vybavené pro pohybové aktivity, spontánně a přirozeně tohoto zařízení využívaly a volily činnosti, v nichž uplatňovaly především svoji fyzickou aktivitu a uspokojovaly potřebu pohybu. Jakmile však zůstávaly ve třídách s hernami zastavěnými stabilně lehátko, hrály si převážně u stolečků. Ukončování her neprobíhalo přirozeně, neboť bylo podřízeno dalším plánovaným aktivitám. Řízené činnosti měly charakter tradičních zaměstnání v duchu výchovných složek, kdy pracovaly všechny děti ve stejném tempu a čase, bez výraznější diferenciací nároků. Tento způsob práce je vedl spíše k podřizování se pokynům učitelek, než k podpoře samostatnosti, tvořivosti a vlastního rozhodování. Ne ve všech třídách se vzdělávací činnosti střídaly rovnoměrně a vyváženě. Organizace přechodů mezi jednotlivými aktivitami způsobovala zbytečné prostoje. Učitelky sice začaly průběh činností rozvolňovat, ale vzhledem k zažitým zvyklostem se prvky volnější organizace udržely pouze v jedné ze tříd. V ostatních dvou se učitelky vrátily k uplatňování tradičních frontálních způsobů práce. To se odráželo v dobře navozených a převážně důsledně upevňovaných hygienických a zdvořilostních návycích. Také sebeobslužným dovednostem při oblékání i stolování věnovaly učitelky cílevědomou péči, což se projevilo ve velmi dobré úrovni těchto dovedností. Velkou pozornost věnuje škola otužování a uskutečňování pohybových aktivitám, které vedou děti ke zdravému tělesnému rozvoji a způsobu života.

Pokud jde o motivaci, učitelky ji využívaly především v řízených aktivitách k navození zájmu dětí. Ne vždy se jim to však dařilo. Zvláště u mladších byl patrný jistý nezáměr a únava. Při spontánních činnostech učitelky nabízely dětem možnost volného výběru aktivit, podcenily však motivaci. Ta pak nevycházela z prožitků dětí, ale vedla hlavně k ukončení činností. Hodnocení dětských projevů bylo pozitivní a důsledné, ale ne vždy adresné. Děti tak nebyly vedeny k sebehodnocení. Celkově však svými kladnými postoji vytvářely učitelky neohrožující motivační prostředí a poskytovaly dětem pocit bezpečí a jistotu pro jejich jednání.

Pěkný přístup učitelek a jistá důslednost při upevňování pravidel chování a komunikace pozitivně ovlivňovaly vztahy mezi učitelkami a dětmi i mezi dětmi navzájem. Ty působily spokojeně, i když někdy projevovaly až nepřiměřenou závislost na dospělých. Komunikovaly celkem bez zábran. Při spontánních aktivitách vystupovaly některé učitelky poněkud dominantněji a hru dětí zbytečně řídily. Jejich slovní projev v řízených činnostech převažoval nad dětským. Komunikace byla postavena spíše na pasivním slovníku dětí a jejich samostatné vyjadřování příliš nerozvíjela.

Všechny sledované jevy (organizace, formy a metody vzdělávací práce, stejně i motivace a hodnocení, interakce a komunikace) byly hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Celkově byla kvalita vzdělávací činnosti hodnocena průměrně.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

V rámci řízení byly posuzovány tyto jevy: plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy.

Koncepce školy vznikla v roce 1995 za podpory pedagogického sboru a zahrnuje základní okruhy činností v MŠ. Vedle konkrétních cílů, které lze chápat spíše jako prostředky k zajištění dlouhodobých pedagogických záměrů, obsahuje vzdělávací cíle všeobecného charakteru. Ty sice orientují práci školy v duchu současných požadavků předškolní pedagogiky, jejich zajištění z hlediska střednědobých cílů a stanovení postupných kroků realizace však chybí. Ani hlavní zaměření MŠ, vyplývající z daných podmínek, není z obsahu koncepce příliš patrné. Více ho postihuje roční plán, který v rámci krátkodobých úkolů uvádí opakovaně rozvoj tělesné výchovy dětí. Jistou návaznost mezi dílčími a koncepčními cíli lze vysledovat, i když bez konkretizace prostředků k zajištění jejich naplňování.

Ředitelka zpracovala organizační řád, který vymezuje jasně strukturu organizace, řídicí činnosti, kompetence a povinnosti pracovníků, včetně informačního systému. Pro zpřesnění pravidel provozu MŠ slouží ještě další dva školní řády. Všechny tyto dokumenty jsou funkční, postihují však pouze povinnosti zaměstnanců a rodičů, nikoliv jejich práva. Ochrana osobních dat a důvěrných informací je zajištěna. Povinnou dokumentaci vede ředitelka uspořádaně a přehledně, v souladu s § 45 b, odst. 1, zákona ČR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Informační systém je včasný a spočívá především v osobních kontaktech. Ve vztahu k podřízeným ředitelka využívá též "školního oběžníku" a pedagogických rad. Jejich četnost je však vzhledem k velikosti školy malá a ze zápisů vyplývá, že řeší převážně záležitosti organizačního, méně pak pedagogického rázu. Rodiče jsou informováni o činnostech dětí a chodu školy také prostřednictvím nástěnek a třídních schůzek či besídek, které jsou však pořádány pouze jedenkrát do roka. Škola vyvíjí nižší aktivitu, než je obvyklé při spolupráci s rodiči a při získávání jejich spoluúčasti na životě MŠ. Poradenskou službu programově neposkytuje, informuje však zástupce dětí kam se mohou obrátit o pomoc. Na veřejnosti se příliš neprezentuje a s odbornými pracovišti nespolupracuje. Jinak vychází škola zájmům rodičů a jejich dětí vstříc nabídkou řady aktivit (saunování, plavání, bruslení, školy v přírodě), které souvisejí s jejím zaměřením na tělesnou výchovu a otužování dětského organismu. Dále nabízí výuku angličtiny a v rámci vzdělávací činnosti navštěvuje s dětmi představení v různých kulturních institucích.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Ředitelka ho vede na základě velmi dobré znalosti jednotlivých pracovníků. Svým klidným a vyrovnaným vystupováním usiluje o jejich vstřícnost a spolupráci, někdy i na úkor prosazení náročnějších požadavků. Pro další vzdělávání vytváří dobré podmínky, jeho výběr však ponechává na učitelkách a neusměrňuje ho cíleně k zaměření školy. Ředitelka je schopna pružně reagovat a realizovat nové podněty v předškolním vzdělávání, ne vždy se jí daří tímto směrem ovlivnit všechny učitelky. Práci učitelek hodnotí citlivě, stanovila si k tomu konkrétní kriteria, která využívá k motivaci, ale důsledně je neuplatňuje.

Kontrolní činnost ředitelka plánuje, vede o ní záznamy a s pracovníky projednává. Úkoly, které si pro sledování v hospitacích stanovila, jsou však příliš obecné a široké, takže neumožňují lépe strukturovat pozorování pedagogických jevů. Ředitelka v hodnoceních sice jednotlivá zjištění konkretizuje, ale ne ve vztahu k jasně danému cíli. Z hospitační činnosti vyplývá metodické

vedení učitelek, částečně i analýza výsledků kontrol. Závěry a opatření k nápravě zjištěných nedostatků však nejsou dostatečně zřetelné a následně pak sledované.

Rozsah a efektivnost plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků i kontrolních mechanismů byly na průměrné úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Celkově byla kvalita řízení hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 25. 3. 1996, č.j. BMMS88/96-S-01
- rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1.2. 2000, č. j. BM0001/73, ze dne 24. 1. 2000
- evidence dětí - seznamy
- přehledy docházky
- přihlášky do MŠ
- rozhodnutí o přijetí dětí do MŠ
- evidenční listy
- personální dokumentace
- hospodářská dokumentace a evidence majetku
- výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2000
- povolení výjimky z počtu dětí ve třídě
- zmocnění rodičů k předávání dětí nezletilým osobám
- jednací protokol
- kniha úrazů
- koncepce mateřské školy Nádvorní 3, Brno
- roční plán školy pro školní rok 2000/2001 s přílohami dlouhodobý plán školy
- organizační řád
- vnitřní platový předpis
- vnitřní řád školy
- řád mateřské školy
- pracovní doba zaměstnanců
- režim dne
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- záznamy z hospitací
- zápisy z pedagogických rad
- záznamy o dětech s problémy
- přehledy výchovné práce

- měsíční plány ve třídách
- dotazník pro ředitele
- dotazníky pro rodiče
- podkladová inspekční dokumentace pro mateřské školy
- sdělení o výsledcích inspekční činnosti ze dne 15. 3. 1996, č. j. O-12-02/9596 Še-12-255

ZÁVĚR

Práce školy byla celkově hodnocena jako průměrná, neboť kvalita vzdělávací činnosti i kvalita řízení byly hodnoceny průměrně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	Eliška Vencálková v. r.
Členové týmu	Mgr. Jana Vyhlídková	Jana Vyhlídková v. r.

V Brně dne 11. června 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. června 2001

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis
Mgr. Vítězslava Kaštanová	Vítězslava Kaštanová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OŠMT KÚ Brněnského kraje	2001-07-09	360/01
Zřizovatel: Město Brno - MČ Brno - střed	2001-07-09	361/01

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány